



inštitut za ekonomska raziskovanja
Institute for Economic Research

SELITVE KOT RAZVOJNI DEJAVNIK
SLOVENIJE IN NJENIH REGIJ

Milena Bevc in Sonja Uršič

Ljubljana, 2013

KAZALO

SPREMNA BESEDA (dr. Maja Bučar)	i
POVZETEK	1
SUMMARY	3
UVOD	5
1. OPREDELITEV NEKATERIH POJMOV IN TEORIJ O MEDDRŽAVNIH SELITVAH TER PODATKOVNI VIRI ZANJE	7
1.1. NOVE TEORIJE O SELITVAH	7
1.2. OPREDELITEV NEKATERIH POJMOV	9
1.2.1. Tekoče selitve	9
1.2.2. Beg možganov	10
1.2.3. Kroženje možganov in povezave emigrantov z domovino prek »mrež«	13
1.2.4. Povratne selitve	14
1.2.5. Dolgoročni in trajni selivci	15
1.2.6. Imigranti – priseljenci	16
1.3. VIRI PODATKOV O MEDDRŽAVNIH SELITVAH IN ZALOGI SELIVCEV	17
1.3.1. Zaloga imigrantov – priseljencev	17
1.3.2. Meddržavni selitveni tokovi	18
2. MEDDRŽAVNE SELITVE V DRUGIH DRŽAVAH (OECD, EU) – SELITVENI TOKOVI TER ZALOGA MEDDRŽAVNIH SELIVCEV	21
2.1. ZALOGA EMIGRANTOV IN IMIGRANTOV	21
2.1.1. Zaloga emigrantov	21
2.1.2. Zaloga imigrantov – priseljencev	23
2.1.2.1. Zaloga imigrantov med prebivalci	24
2.1.2.2. Zaloga imigrantov med aktivnim prebivalstvom (v delovni sili)	28
2.2. SELITVENI TOKOVI	30
2.2.1. Trajne priselitve	30
2.2.2. Začasne delovne selitve	30
2.2.3. Mednarodni študenti	31
2.2.4. Regionalna in spolna struktura selitvenih tokov	32
2.3. POLOŽAJ PRISELJENCEV NA TRGU DELA	32
2.4. VPLIV SELITVENIH TOKOV NA DEMOGRAFSKA GIBANJA	34
2.5. VPLIV SELITVENIH TOKOV NA IZOBRAZBENO STRUKTURO VSEH PREBIVALCEV IN AKTIVNIH PREBIVALCEV	36
2.6. MIGRACIJSKA POLITIKA	39

2.6.1.	Selekcija in številčno omejevanje priseljevanja ter načini zaposlovanja visoko-usposobljenih kadrov iz tujine	39
2.6.2.	Glavni trendi v migracijski politiki v državah OECD v zadnjih letih	41
2.6.3.	Spremembe migracijske politike na področju meddržavnih delovnih selitev	41
2.6.4.	Zakonodaja Evropske unije in druge oblike medvladnega in mednarodnega sodelovanja na področju meddržavnih selitev	43
3.	METODOLOŠKA POJASNILA IN DEFINICIJE STATISTIČNEGA URADA REPUBLIKE SLOVENIJE – ZA PREBIVALSTVO IN SELITVE	45
3.1.	PREBIVALSTVO	45
3.1.1.	Nova statistična definicija prebivalstva – objavljena leta 2008	45
3.1.2.	Stara statistična definicija prebivalstva – objavljena leta 1996	47
3.2.	SELITVENO GIBANJE PREBIVALSTVA	48
3.2.1.	Metodološka pojasnila	48
3.2.2.	Definicije	51
3.3.	SOCIALNOEKONOMSKE ZNAČILNOSTI PREBIVALSTVA IN MEDDRŽAVNIH SELIVCEV	52
3.4.	IZOBRAZBA MEDDRŽAVNIH SELIVCEV	53
4.	NOTRANJE SELITVE PREBIVALCEV SLOVENIJE (M. Bevc)	55
4.1.	ANALIZA NA PODLAGI PODATKOV IZ CENTRALNEGA REGISTRA PREBIVALCEV	55
4.1.1.	Obseg in vrsta notranjih selitev	55
4.1.2.	Značilnosti selivcev	59
4.1.3.	Medregionalne selitve	60
4.2.	DOSEDANJE NOTRANJE SELITVE PREBIVALCEV SLOVENIJE NA PODLAGI PODATKOV POPISA PREBIVALCEV V LETIH 2002 IN 2011	66
5.	MEDDRŽAVNE SELITVE PREBIVALCEV SLOVENIJE TER ZALOGA EMIGRANTOV V TUJINI IN TUJCEV V SLOVENIJI	69
5.1.	ZALOGA SLOVENSКИH EMIGRANTOV V TUJINI IN TUJCEV V SLOVENIJI – ZA RAVEN SLOVENIJE IN NJENIH STATISTIČNIH REGIJ	69
5.1.1.	Emigranti	69
5.1.2.	Imigranti	72
5.1.3.	Zaloga emigrantov in imigrantov po regijah	74
5.1.3.1.	Emigranti	74
5.1.3.2.	Imigranti	76
5.2.	SELITVENI TOKOVI – SLOVENIJA	79
5.2.1.	Statistično evidentirane legalne selitve	79
5.2.1.1.	Obseg legalnih selitvenih tokov za vse selivce za daljše obdobje – nekaj zadnjih desetletij	79
5.2.1.2.	Selitveni tokovi v obdobju 1995-2012 – podrobnejša analiza obsega tokov in nekaterih značilnosti selivcev (državljanstvo, spol, starost, namen priselitve)	84
5.2.1.2.1.	Obseg tokov	85

5.2.1.2.2.	<i>Selivci po državljanstvu in državi državljanstva</i>	85
5.2.1.2.3.	<i>Selivci po spolu (in državljanstvu)</i>	93
5.2.1.2.4.	<i>Selivci po starosti (ter spolu in državljanstvu)</i>	97
5.2.1.2.5.	<i>Priseljeni tujci po namenu priselitve – obdobje 2005-2011</i>	103
5.2.1.3.	Selitveni tokovi po izobrazbi selivcev	104
5.2.1.3.1.	<i>Selitve državljanov Republike Slovenije – 1981-2010</i>	104
5.2.1.3.2.	<i>Vse selitve – obdobje 2008-2011</i>	106
5.2.1.3.3.	<i>Priselitve delovno aktivnih prebivalcev v obdobju 2005-2010</i>	112
5.2.1.4.	Vstop, zaposlovanje in prebivanje tujcev v Sloveniji ter prebivanje in zaposlovanje slovenskih državljanov v državah Evropske unije	113
5.2.1.4.1.	<i>Zakonodaja in nekateri pomembnejši dokumenti o zaposlovanju/delu tujcev v Sloveniji</i>	114
5.2.1.4.2.	<i>Pojmi iz nove zakonodaje o zaposlovanju/delu tujcev v Sloveniji in nekateri drugi pojmi, povezani s priključitvijo Slovenije EU</i>	116
5.2.1.4.3.	<i>Bivanje in zaposlovanje prebivalcev iz držav EU v Sloveniji in slovenskih državljanov v državah EU – značilnosti po vključitvi Slovenije v EU</i>	119
5.2.1.4.4.	<i>Obseg zaposlovanja tujcev v Sloveniji v zadnjih dveh desetletjih in struktura delovnih dovoljenj</i>	120
5.2.1.4.5.	<i>Dnevni delovni selivci v Slovenijo iz štirih sosednjih držav (2009-2011)</i>	122
5.2.2.	Statistično neevidentirane selitve	122
5.2.2.1.	<i>Statistično neevidentirano priseljevanje tujcev v Slovenijo</i>	122
5.2.2.2.	<i>Statistično neevidentirano odseljevanje iz Slovenije – potencialna emigracija prebivalcev ter dejanska in potencialna emigracija nekaterih kadrov s terciarno izobrazbo</i>	124
5.2.2.2.1.	<i>Potencialna emigracija prebivalcev Slovenije – v primerjavi z državami EU</i>	125
5.2.2.2.2.	<i>Emigracija slovenskih znanstvenikov (raziskovalcev)</i>	126
5.2.2.2.3.	<i>Emigracija bivših Erasmus študentov</i>	127
5.3.	VLOGA MEDDRŽAVNIH SELITEV ZA ŠTEVILO IN STRUKTURO PREBIVALCEV SLOVENIJE	129
5.3.1.	Vloga meddržavnih selitev za demografska gibanja Slovenije	129
5.3.2.	Vpliv meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalcev Slovenije	132
6.	MEDREGIONALNE IN MEDDRŽAVNE SELITVE TER NJIHOVA VLOGA V GIBANJU ŠTEVILA IN STRUKTURE PREBIVALCEV V SLOVENIJI PO STATISTIČNIH REGIJAH	135
6.1.	METODOLOŠKE UTEMELJITVE	135
6.1.1.	Širše utemeljitve	135
6.1.2.	Podrobnejše utemeljitve	139
6.2.	POMURSKA REGIJA	144
6.2.1.	Medregionalne selitve	144
6.2.2.	Meddržavne selitve	149
6.2.3.	Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	156
6.2.4.	Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	158

6.3.	PODRAVSKA REGIJA	159
6.3.1.	Medregionalne selitve	159
6.3.2.	Meddržavne selitve	165
6.3.3.	Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	171
6.3.4.	Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	174
6.4.	KOROŠKA REGIJA	174
6.4.1.	Medregionalne selitve	174
6.4.2.	Meddržavne selitve	180
6.4.3.	Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	186
6.4.4.	Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	188
6.5.	SAVINJSKA REGIJA	189
6.5.1.	Medregionalne selitve	189
6.5.2.	Meddržavne selitve	195
6.5.3.	Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	200
6.5.4.	Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	203
6.6.	ZASAVSKA REGIJA	203
6.6.1.	Medregionalne selitve	203
6.6.2.	Meddržavne selitve	209
6.6.3.	Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	215
6.6.4.	Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	218
6.7.	SPODNJEPOSAVSKA REGIJA	218
6.7.1.	Medregionalne selitve	218
6.7.2.	Meddržavne selitve	224
6.7.3.	Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	230
6.7.4.	Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	232
6.8.	JUGOVZHODNA SLOVENIJA	232
6.8.1.	Medregionalne selitve	232
6.8.2.	Meddržavne selitve	238
6.8.3.	Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	244
6.8.4.	Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	246
6.9.	OSREDNJSLOVENSKA REGIJA	247
6.9.1.	Medregionalne selitve	247
6.9.2.	Meddržavne selitve	252
6.9.3.	Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v	258

demografskih gibanjih	
6.9.4. Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	260
6.10. GORENJSKA REGIJA	261
6.10.1. Medregionalne selitve	261
6.10.2. Meddržavne selitve	266
6.10.3. Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	272
6.10.4. Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	274
6.11. NOTRANJSKO-KRAŠKA REGIJA	275
6.11.1. Medregionalne selitve	275
6.11.2. Meddržavne selitve	280
6.11.3. Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	287
6.11.4. Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	289
6.12. GORIŠKA REGIJA	289
6.12.1. Medregionalne selitve	289
6.12.2. Meddržavne selitve	295
6.12.3. Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	301
6.12.4. Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	303
6.13. OBALNO-KRAŠKA REGIJA	304
6.13.1. Medregionalne selitve	304
6.13.2. Meddržavne selitve	309
6.13.3. Vloga naravnega gibanja ter medregionalnih in meddržavnih selitev v demografskih gibanjih	315
6.13.4. Vpliv medregionalnih in meddržavnih selitev na izobrazbeno strukturo prebivalstva – obdobje 2008-2010	317
6.14. SKLEPNE UGOTOVITVE O VLOGI SELITEV ZA ŠTEVILO IN STRUKTURO PREBIVALCEV V REGIJAH TER POVEZANOST SELITEV Z EKONOMSKIMI KAZALNIKI	318
6.14.1. Širši okvir analize – ugotovitve za druge države	318
6.14.2. Ugotovitve za slovenske statistične regije	319
7. SKLEPNE UGOTOVITVE IN PREDLOGI ZA POLITIKO	331
SEZNAMI TABEL IN SLIK	343
Tabele v tekstu	343
Slike v tekstu	344
Tabele v prilogah	356
Slike v prilogah	358
LITERATURA IN VIRI	359

PRILOGE	367
PRILOGA A: Meddržavne selitve v drugih državah	369
PRILOGA B: Meddržavne selitve za Slovenijo ter zaloga emigrantov in imigrantov po statističnih regijah	377
PRILOGA C: Slovenske statistične regije – medregionalne in meddržavne selitve ter naravno gibanje prebivalstva	383
O AVTORJIH	417